

Eiropas Sociālā fonda Plus projekts Nr. 4.2.2.3/1/24/L/001 “Pedagogu profesionālā atbalsta sistēmas izveide”

Vēstures valsts 32. olimpiāde
Trešā posma 2. kārtā 9. klašu grupai
Simulācija: viduslaiku vēsturiskā mantojuma jautājums
pašvaldībā

Uzdevuma apraksts

Valsts vēstures olimpiādes noslēguma uzdevumā jums būs jāiesaistās simulācijā.

Simulācija ir interaktīvs uzdevums, kurā dalībnieks iejūtas konkrētā lomā un publiskā diskusijā aizstāv noteiktu pozīciju. Šī uzdevuma mērķis nav tikai faktu pārzināšana, bet gan spēja izmantot vēsturiskās zināšanas, analizēt situāciju, argumentēt un reaģēt uz citu dalībnieku viedokļiem.

Simulācijā tiks apskatīta šāda situācija:

Nelielā Latvijas pašvaldībā atrodas 13. gadsimtā celtas pils drupas. Objekts ir vietējās nozīmes kultūras piemineklis, taču tā tehniskais stāvoklis pasliktinās. Pašvaldībai jāpieņem lēmums par pils nākotni.

Tiek apsvērti trīs iespējamie risinājumi:

- Pils drupu konservācija un teritorijas labiekārtošana.
- Daļēja pils restaurācija, atjaunojot atsevišķas konstrukcijas.
- Digitālas (VR) rekonstrukcijas izveide, saglabājot drupas esošajā veidolā.

Katram risinājumam ir savi vēsturiskie, ekonomiskie, kultūras un sabiedriskie argumenti, kā arī riski.

Jūs saņemsiet individuālu lomu. Tā atspoguļos konkrētas intereses un skatījumu uz situāciju.

Jūsu uzdevums ir:

- analizēt situāciju no savas lomas skatpunkta,
- formulēt argumentētu pozīciju,
- publiski to aizstāvēt,
- piedalīties debatēs,
- reaģēt uz citu dalībnieku argumentiem,
- ievērot diskusijas kultūru.

Tiks vērtēta:

- jūsu izpratne par viduslaiku Livonijas periodu un tā mantojumu;
- spēja analizēt vēsturiskā mantojuma nozīmi mūsdienu sabiedrībā;
- argumentācijas kvalitāte;
- spēja loģiski pamatot pozīciju;
- spēja reaģēt uz pretargumentiem;
- uzstāšanās kultūra un konsekvence.

Simulācijas norise

1. Vispirms katrs skolēns izlozēs savu lomu. Tiks dotas 15 minūtes, lai iepazītos ar situācijas aprakstu, savas lomas aprakstu un formulētu savu nostāju. Nostājas formulēšanā jāņem vērā lomas aprakstā minētie faktori, taču katra loma paredz vairākas iespējas, tādēļ būtiska ir arī paša skolēna ideja, tās apraksts un pamatojums atbilstoši lomai.
2. Katram skolēnam tiek dotas 2 minūtes, lai iepazīstinātu ar savu nostāju.
3. Katrs skolēns izvelk citu pārstāvi, kam uzdot jautājumu. Jautājuma sagatavošanai tiek dotas 2 minūtes.
4. Katrs skolēns uzdod savu jautājumu, jautātājs atbild.

Kopējais simulācijas ilgums: aptuveni 3 stundas.

Zemāk dots lomu uzskaitījums un vērtēšanas kritēriji. Detalizētāku lomu nostāju skolēns saņems simulācijas norises laikā. Gatavojoties simulācijai, ieteicams izpētīt iespējamo risinājumu īstenošanas veidus, ieguvumus, riskus, kā arī apdomāt lomas prioritātes un ierobežojumus.

Lomas

Pārstāvētā institūcija	Loma
Lielrundas pašvaldība	Pašvaldības mērs
	Finanšu komitejas vadītājs
	Kultūras komitejas vadītājs
	Attīstības plānošanas speciālists
	Tūrisma nodaļas vadītājs
	Domes deputāts I
	Domes deputāts II
	Jaunatnes lietu speciālists
Eksperti	Arheologs
	Viduslaiku vēstures pētnieks
	Restaurācijas eksperts
	Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes pārstāvis
	Muzeja direktors
	Universitātes profesors
Ekonomiskās intereses	Vietējais ēdināšanas uzņēmuma vadītājs
	Viesnīcas īpašnieks
	Būvniecības uzņēmuma pārstāvis
	VR tehnoloģiju uzņēmuma vadītājs
	ES fondu konsultants
	Reģionālā tūrisma asociācijas pārstāvis
Sabiedrības pārstāvji	Vēstures skolotājs
	Skolas direktors
	Novadpētnieks
	Kultūras nama vadītāja
	Vides aktivists
	Jaunas ģimenes pārstāvis

SIMULĀCIJAS VĒRTEŠANAS SLA

1. Atklāšanas runas. Maksimālais punktu skaits - 15

Kritērijs	Ko vērtējam?	0 punkti	1 punkts	2 punkti
Mērķi	Vai dalībnieks skaidri formulē, ko viņš savas lomas ietvaros vēlas panākt attiecībā uz pils nākotni?	Mērķi nav skaidri formulēti vai neatbilst lomas aprakstam un dotajiem apstākļiem.	Mērķi formulēti, bet tikai daļēji ņemti vērā budžeta, vēsturiskie vai sabiedriskie apstākļi.	Mērķi formulēti skaidri, loģiski un pilnībā ņemot vērā vēsturisko kontekstu, budžetu un lomas intereses.
Stratēģija	Vai paskaidrots, kā šos mērķus plānots sasniegt?	Nav skaidras stratēģijas vai tā ir nesaprotama.	Ir redzama stratēģija, bet nepilnīgi pamatota/skaidrota.	Stratēģija ir loģiska, realizējama un skaidri paskaidroti tās īstenošanas soļi.
Ierobežojumi un stiprās puses	Vai dalībnieks apzinās un skaidro savas stratēģijas ierobežojumus un stiprās puses?	Ierobežojumi un stiprās puses nav definēti vai ir kļūdaini.	Ierobežojumi un stiprās puses ir nosauktas.	Ierobežojumi un stiprās puses ir detalizēti skaidrotas.
Runa un laiks	Vai runa bija loģiska un ievērots laiks?	Būtiski pārsniegts laiks, runa neskaidra vai pausta necienīga attieksme.	Runa saprotama, bet nepārliciecināša vai ar nepilnīgu laika plānošanu.	Runa loģiska, pārliciecināša un laiks ievērots.
Vēstures zināšanas	Vai dalībnieks izmanto korektus faktus par Livonijas periodu un vēsturisko kontekstu?	Vēstures zināšanas nav izmantotas vai ir kļūdainas.	Ir mēģinājums izmantot vēstures faktus, bet tie ir nepilnīgi vai nekorekti interpretēti.	Vēstures fakti izmantoti precīzi, loģiski un atbilstoši situācijai.

2. Jautājumu un atbilžu sesija (~ 50 min)

Ko vērtējam?	Kas tiek skatīts?	0 punkti	1 punkts	2 punkti
Jautājuma kvalitāte	Vai jautājums ir skaidrs, saistīts ar simulācijas tematiku un konkrēto lomu?	Jautājums neskaids vai neatbilstošs pils nākotnes jautājumam.	Jautājums daļēji atbilst tematam, bet nav pietiekami precīzs vai fokusēts.	Jautājums ir skaidrs, precīzs un tieši saistīts ar konkrētās lomas pozīciju vai izvēlēto risinājumu.
Jautājuma dziļums	Vai jautājums rosina analīzi un diskusiju?	Virspusējs jautājums, uz kuru var atbildēt īsi.	Jautājums skar vienu aspektu, bet neveicina plašu analīzi.	Jautājums ir daudzšķautņains un mudina analizēt vēsturiskos, ekonomiskos vai sabiedriskos aspektus.
Atbildes kvalitāte	Vai atbilde atbilst lomas interesēm un situācijas kontekstam?	Atbilde neatbilst lomai vai ir atrauta no situācijas.	Atbilde daļēji atbilst lomai, bet nav pilnībā konsekventa.	Atbilde pilnībā atbilst lomai un situācijas kontekstam.
Atbildes dziļums	Vai atbilde ir daudzšķautņaina? Vai atbilde ir plaša un detalizēta?	Vispārīga, klišejiska atbilde bez pamatojuma.	Ir pamatojums, bet nepietiekama analīze.	Detalizēta, argumentēta atbilde ar piemēriem un skaidru loģiku.
Vēstures zināšanas	Vai izmantoti atbilstoši un korekti vēstures fakti?	Vēstures fakti nav izmantoti vai ir kļūdaini.	Fakts minēts, bet nepilnīgi vai interpretēts nekorekti.	Vēstures fakti ir izmantoti precīzi, loģiski un atbilstoši situācijai.

SEKAS PAR NEPIEŅEMAMU UZVEDĪBU SIMULĀCIJAS LAIKĀ

Ja skolēns uzdevuma laikā uzvedas vai runā neadekvāti (piemēram, neievēro cieņpilnu attieksmi, pārtrauc citus, izmanto necienīgu valodu vai ignorē uzdevuma noteikumus), vērtētājs var pieņemt šādus lēmumus, lai nodrošinātu cieņpilnu vidi un godīgu novērtēšanu visiem dalībniekiem:

- Samazināts punktu skaits** visās vai kādā no SLA sadaļām “Runa un laiks”, “Vēstures zināšanas” “Atbildes kvalitāte” un “Atbildes dziļums”. Punkti tiek samazināti pēc pirmā brīdinājuma saņemšanas, ja uzvedība netiek mainīta.
- Diskvalifikācija** - ja uzvedība ir īpaši traucējoša, piemēram, ja skolēns atkārtoti pārkāpj noteikumus, izmanto necienīgu valodu vai emocionāli / fiziski apdraud citus dalībniekus / vērtētājus, skolēns var tikt diskvalificēts no šīs uzdevuma daļas.

Vērtētāji punktu samazināšanas vai diskvalifikācijas iemeslus piefiksē.